

Sessió 3

El forat també fa marge

Dijous, **14 de maig** de 2026

Local municipal i social de sa Carretera Nova

Accés a serveis

Què contempla aquest eix?

Què està bé en aquest moment?

Què es podria millorar?

Propostes recollides

Habitatge i comunitat

Què contempla aquest eix?

Què està bé en aquest moment?

Què es podria millorar?

Debat sobre el creixement del poble

Propostes recollides

Propostes que s'han començat a elaborar

Espais naturals

Marjades, safaretjos i síquies

Camins i accessos

Massificació

Tràfic i aparcament

Velocitat i renou

Aparcament per a residents

Aparcament

Peatonalització

Servei TIB

Habitatge

Convertir locals en habitatge

Limitar els habitatges turístics

Limitar les places turístiques als hotels

Comunitat

Teixit associatiu

Accés a serveis

Servei mèdic

En aquesta sessió hem reprès l'exploració dels eixos pendents (accés a serveis i habitatge i comunitat) i hem començat a concretar més algunes de les propostes que han anat emergint durant les sessions anteriors.

A continuació es presenta un resum de la conversa per a cada eix, així com les propostes recollides.

Accés a serveis

Què contempla aquest eix?

Aquest eix fa referència a la possibilitat de disposar, dins el poble o en un entorn proper, dels serveis necessaris per viure-hi bé: educació, salut, transport públic, comerç de proximitat, seguretat, serveis socials, correus, equipaments esportius i altres recursos quotidians. En un poble petit, l'accés als serveis no sempre implica tenir-ho tot al municipi, però sí comptar amb una xarxa suficient, accessible i ben coordinada que permeti sostenir la vida quotidiana sense una dependència excessiva del vehicle privat o d'altres municipis.

Què està bé en aquest moment?

Es reconeix que Banyalbufar és un poble petit i que això comporta limitacions estructurals. Tot i així, es valoren positivament diversos serveis i millores recents.

Hi ha una **escoleta d'educació infantil 0-3**, i es constata que els darrers anys hi ha hagut un augment d'infants al municipi. També es considera que les activitats educatives a

Esporles estan cobertes, encara que depenen d'un transport escolar que presenta dificultats.

El **transport públic** es valora positivament perquè permet reduir la dependència del cotxe. També es destaca la millora de les **instal·lacions esportives** del poble.

En l'àmbit sanitari i de serveis bàsics, es valora l'**ampliació dels horaris de la farmàcia**, que abans només obria els matins.

Què es podria millorar?

Les principals dificultats tenen a veure amb la suficiència, els horaris i l'adaptació dels serveis a les necessitats reals de la població resident.

En l'àmbit educatiu, el **transport escolar** cap a Esporles té horaris irregulars i sovint arriba tard. A més, amb l'augment d'infants dels darrers anys, es planteja si es podrien recuperar altres etapes educatives al municipi.

Pel que fa al transport públic, tot i que funciona bé, l'horari del **darrer autocar cap a Banyalbufar** es considera massa prest. A més, en temporada alta, la població resident competeix amb els turistes per les places disponibles.

Els **serveis de salut** al municipi es perceben com molt restringits. Dos dies a la setmana són insuficients, i es troba a faltar servei de pediatria.

També es detecta una manca d'establiments bàsics que ajudin a "fer poble", com un **forn** o locals on comprar productes de qualitat a preus raonables. L'oferta actual es percep massa orientada al turisme.

En matèria de seguretat, el municipi disposa d'un policia, però fora del seu horari els veïns i veïnes s'han d'autogestionar per posar ordre. Es considera necessari disposar d'un **telèfon d'emergència operatiu 24 hores, 365 dies l'any**.

També es demana més claredat sobre les competències del **treballador social** i es recorda que fa anys que no es publica la memòria anual del servei.

Un altre buit important és el de les persones grans. Des que es varen tancar les associacions de gent gran, aquest col·lectiu ha quedat amb pocs serveis específics. Anar a Esporles no es considera una solució suficient.

Finalment, es considera molt insuficient l'horari de **Correus** per recollir paquets: només obre trenta minuts els dies feiners, i és fàcil arribar quan ja ha tancat.

Propostes recollides

Proposta	Descripció
Crear una nova associació de gent gran	Impulsar la creació d'una nova associació o espai estable per a la gent gran, que permeti recuperar activitats, serveis, trobades i formes d'organització pròpies dins el poble, sense dependre sempre d'Esporles.
Ampliar l'horari de recollida de paquets a Correus	Demandar l'ampliació o reorganització de l'horari de Correus, especialment per a la recollida de paquets, ja que l'horari actual és molt insuficient i dificulta l'accés real al servei.
Ampliar l'horari d'atenció mèdica i pediàtrica al poble	Reclamar una ampliació dels dies i horaris d'atenció mèdica al municipi, així com la incorporació d'atenció pediàtrica, tenint en compte l'augment de població infantil i de persones grans.
Recuperar etapes educatives al poble	Estudiar la possibilitat de recuperar alguna etapa educativa al municipi, més enllà de l'escoleta 0-3, aprofitant l'augment d'infants dels darrers anys.
Telèfon 24 h d'emergència amb la Policia per a la gent gran	Crear o habilitar un telèfon d'emergència 24 h vinculat a la Policia, especialment pensat per donar resposta a situacions de vulnerabilitat o necessitat de la gent gran fora de l'horari ordinari del servei policial.
Més establiments per abastir-nos de productes de qualitat a un preu raonable	Afavorir l'existència d'establiments bàsics de proximitat —com un forn o punts de venda de productes quotidians— amb productes de qualitat i preus raonables, per reforçar la vida quotidiana del poble i reduir la dependència d'una oferta massa orientada al turisme.
Protegir els horaris del transport escolar	Revisar i protegir els horaris del transport escolar perquè siguin regulars, fiables i adaptats a les necessitats de l'alumnat, evitant retards i desajustos que afecten les famílies.
Afegir autocars a darrera hora, a partir de les 20.00 h	Ampliar els horaris del transport públic amb més freqüències a partir de les 20.00 h, especialment en direcció a Banyalbufar, per reduir la dependència del cotxe i facilitar la mobilitat de residents.

Habitatge i comunitat

Què contempla aquest eix?

Aquest eix aborda les condicions que permeten viure al poble i sentir-se'n part: l'accés a l'habitatge, la convivència entre veïns i veïnes, l'arribada de persones nouvingudes, els vincles comunitaris, els espais de trobada, la relació entre generacions i l'equilibri entre població resident i ús turístic dels habitatges. També posa el focus en quin tipus de creixement es considera desitjable i quines condicions fan possible una comunitat viva, cohesionada i estable.

Què està bé en aquest moment?

Es percep que la **convivència ha millorat** en els darrers anys. Es parla d'una bona comunitat, i algunes persones nouvingudes expressen que s'hi senten molt bé.

També es valora el paper que han tingut algunes iniciatives culturals i comunitàries. Una persona explica que les propostes d'excursió i activitats culturals de l'**Associació Cultural Bany-al-Bahar** la varen ajudar molt a trobar el seu lloc dins el poble.

Aquesta experiència mostra que les activitats compartides poden ser una via important d'acollida, integració i construcció de vincles.

Què es podria millorar?

Tot i la millora de la convivència, es detecten dificultats en alguns processos d'arribada de persones nouvingudes. Algunes no tenen una incorporació tan positiva a la vida del poble, i s'assenyalen actituds de rebuig cap a les llengües locals, tant el català com el castellà.

El problema més estructural és l'**accés a l'habitatge**. Es comenta que Banyalbufar té actualment més places turístiques que places per a residents. La idea que "potser s'hauria de crear una associació de turistes" apareix com una ironia que expressa el desequilibri percebut.

El lloguer turístic es considera econòmicament molt rendible, fet que dificulta l'accés a habitatge per a la població resident. Es descriu una situació molt complicada: no es pot accedir a habitatge sense algun tipus de contacte.

També es detecta una manca de propostes i espais per a diferents franges d'edat. Els joves entre **14 i 18 anys** no tenen prou oferta; tampoc les persones adultes d'uns 40 anys ni la gent gran. Aquesta manca de teixit educatiu, cultural i comunitari afecta de manera desigual segons l'edat.

Es considera necessari afavorir espais de trobada **intergeneracionals i interculturals**, on es puguin trobar persones de diferents edats, orígens i interessos, amb l'objectiu de cohesionar la comunitat.

Debat sobre el creixement del poble

Davant la pregunta sobre si Banyalbufar ha de créixer, apareixen respostes diverses i matisades.

Hi ha una posició favorable a créixer si això permet **acollir població estable**, però no si el creixement serveix per afavorir l'especulació o la gentrificació.

També s'assenyala que l'escassetat de recursos condiciona qualsevol possibilitat de creixement. No es vol créixer simplement per allotjar treballadors de l'hostaleria de manera funcional o temporal, sinó prioritzant persones que vulguin vincular-se més al poble.

Una idea força clara és que l'allotjament turístic hauria de concentrar-se en els hotels, mentre que **les cases haurien de ser per viure-hi**.

Finalment, abans de construir nous habitatges, es proposa esgotar les possibilitats dels **habitatges buits**.

Propostes recollides

Proposta

Descripció

Promoure ajudes de lloguer social o a residents

Promoure ajudes o mecanismes de suport al lloguer social i al lloguer per a residents, amb l'objectiu de facilitar que la població estable pugui continuar vivint al poble.

Promoure espais de trobada inter-, que fomentin l'encontre de la diversitat

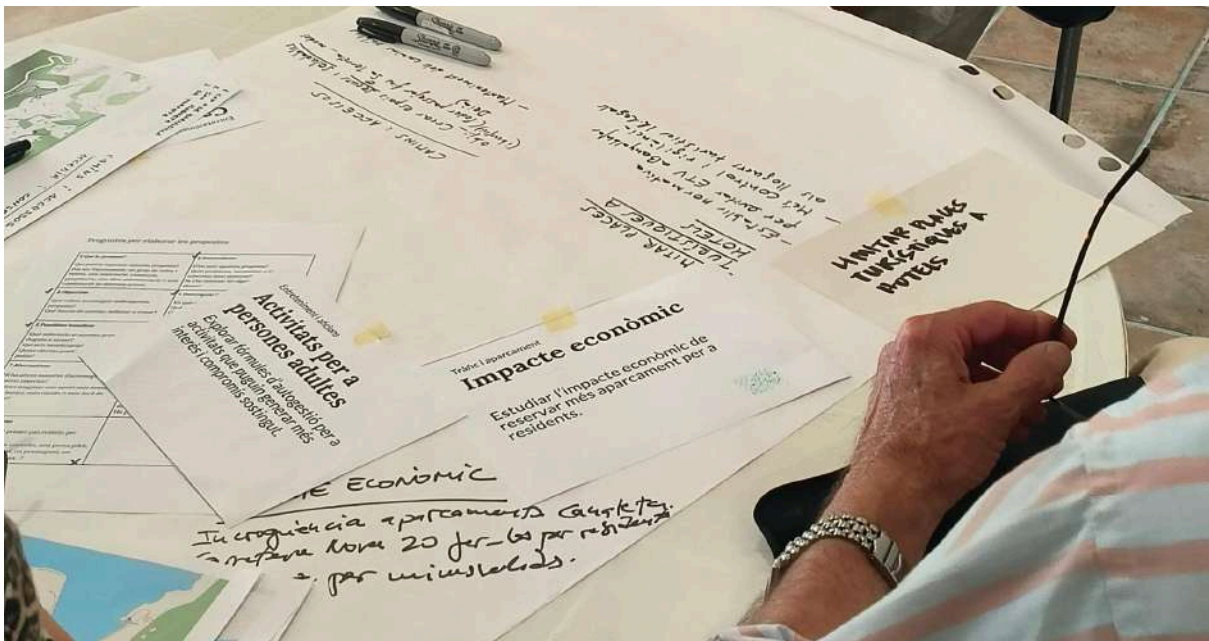
Crear espais de trobada intergeneracionals, interculturals i entre persones amb interessos diversos, per afavorir la cohesió comunitària i reforçar els vincles entre residents de diferents edats, orígens i trajectòries.

Promoure la integració lingüística dels residents estrangers

Impulsar accions d'acollida i integració lingüística per a residents estrangers, afavorint el coneixement i el respecte de les llengües locals —català i castellà— com a part de la convivència al poble.

Limitar l'habitatge turístic	Regular i limitar el pes de l'habitatge turístic, especialment quan redueix les possibilitats d'accés a l'habitatge per a residents i altera l'equilibri comunitari.
Responsabilitzar els propietaris d'habitatges turístics	Establir mecanismes de control i responsabilització dels propietaris d'habitatges turístics, especialment pel que fa a convivència, residus, renou i compliment de la normativa.
Limitar el nombre de places turístiques	Estudiar fórmules per limitar el nombre de places turístiques al municipi, diferenciant entre allotjament hotel·ler i habitatges destinats a ús turístic.
Mobilitzar habitatges buits abans de construir-ne de nous	Abans de plantejar nova construcció, identificar habitatges buits o infrautilitzats i estudiar mesures per facilitar-ne l'ús residencial.
Orientar el creixement cap a població estable	En cas que Banyalbufar hagi de créixer, orientar aquest creixement cap a persones i famílies que vulguin vincular-se al poble, i no cap a processos d'especulació, gentrificació o ús turístic intensiu.

Propostes que s'han començat a elaborar

Espais naturals

Marjades, safaretjos i síquies

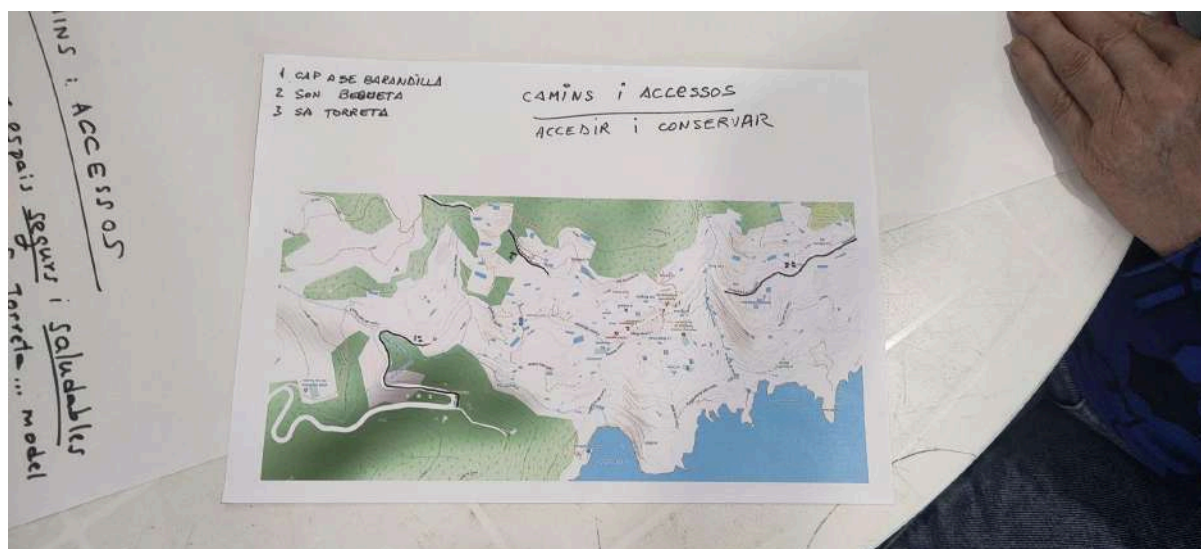
El grup va posar l'accent en la necessitat de conservar les marjades, safaretjos i síquies com a part fonamental de la identitat del poble. La proposta de donar suport municipal a la tramitació d'ajuts del Consorci de la Serra de Tramuntana es va entendre com una manera de facilitar el manteniment de l'ús tradicional i patrimonial del paisatge, evitant que es transformi en una imatge merament decorativa o turística, com "un jardí amb piscina".

Es varen identificar dificultats importants: l'alt cost de les actuacions, el cost del manteniment i també un cert malestar pel fet que alguns recursos públics vinculats al turisme no sempre semblen revertir en la cura real del territori. Com a línia d'acció, es varen proposar accions de sensibilització i tallers.

Camins i accessos

El grup va plantejar la millora dels camins i accessos amb l'objectiu de crear espais més segurs i saludables per caminar. Es va posar com a exemple la possibilitat de poder passejar fins a Sa Torreta, com passa en altres municipis com Deià.

Es va destacar la necessitat de mantenir camins públics concrets, com els que van cap a Sa Barandilla —Volta del General—, Son Baqueta i Sa Torreta. La proposta combina una dimensió de salut, passeig i ús quotidià del territori amb la cura del patrimoni públic.

Massificació

La conversa sobre massificació es va centrar en dos objectius principals: garantir la seguretat i conservar els espais i camins. La proposta no es va orientar tant a facilitar nous accessos, sinó a cuidar millor els espais existents.

Es va plantejar la neteja dels espais com una mesura necessària, però es va advertir contra la senyalització, ja que podria augmentar l'afluència i, per tant, incrementar la pressió sobre llocs sensibles. La preocupació de fons és trobar un equilibri entre cura, seguretat i no promoure encara més la massificació.

Tràfic i aparcament

Velocitat i renou

El grup va vincular les propostes de reducció de velocitat i control del renou amb dos objectius principals: **millorar la seguretat de les persones** i recuperar una experiència més tranquil·la del poble, on sigui possible "escoltar la natura". Es va parlar d'instal·lar senyalització lluminosa dissuasiva per reforçar el límit de 30 km/h i de fer controls sonomètrics, especialment en relació amb les motos.

Com a dificultats, es varen assenyalar els tràmits administratius, els permisos necessaris, els costos d'instal·lació i el manteniment posterior d'aquestes mesures.

Aparcament per a residents

La conversa es va centrar en la necessitat que l'aparcament doni resposta prioritàriament a les persones que viuen al poble durant tot l'any. Es va proposar destinar la planta d'aparcament rotatori a residents empadronats, amb places nominals, com ja passa en altres plantes.

Es va assenyalar que actualment hi ha places assignades a persones que paguen, però que només venen unes setmanes l'any. Per això es va plantejar revisar i actualitzar els contractes, com ja es va fer en el seu moment amb l'aigua. També es varen mencionar situacions concretes a revisar, com la incongruència dels aparcaments de Sa Canaleta, la situació de Carretera Nova, 20, i la plaça per a persones amb discapacitat.

Aparcament

El grup va abordar la qüestió de l'aparcament des d'una perspectiva general, assenyalant que moltes possibles actuacions depenen de la normativa vigent. També es va insistir en la necessitat que s'efectuï correctament el pagament de les places o serveis corresponents.

Apareix una crítica a la manca d'ambició de l'Ajuntament en aquesta matèria. Com a línia de treball, es va proposar estudiar possibles projectes en algun terreny disponible, tot i que les notes no concreten quin tipus d'intervenció s'hi podria fer.

Peatonalització

El grup va debatre la possibilitat de convertir alguns carrers en zona de vianants, especialment el carrer Major, però la conversa va mostrar desacords i matisos importants. Es va plantejar la dificultat de peatonalitzar el carrer Major sense incloure el carrer de Marina, ja que es tracta d'una artèria principal del poble.

També es va assenyalar que alguns d'aquests carrers ja funcionen en certa manera com a semi-peatonals. No hi va haver acord clar sobre la peatonalització dels carrers del Pont, de la Font i de Marina, fet que indica que aquesta proposta necessita més debat i una definició més precisa abans de poder avançar.

Servei TIB

La proposta principal va ser modificar els horaris del transport públic, especialment per adaptar-los millor a les necessitats de la població resident. Es va plantejar demanar un informe tècnic de viabilitat per valorar possibles canvis.

També es va considerar important formular la demanda de manera conjunta entre Banyalbufar i Estellencs, mostrant que es tracta d'una necessitat compartida i d'una demanda popular. Es va assenyalar que una millora dels horaris del TIB podria contribuir a reduir la pressió de cotxes.

Habitatge

Convertir locals en habitatge

El grup va explorar la possibilitat de convertir alguns locals en habitatge amb l'objectiu d'augmentar el nombre d'habitatges disponibles al municipi. Es va plantejar que aquesta mesura hauria d'anar acompanyada d'algun tipus de regulació o limitació de preus.

També es va assenyalar la necessitat de reservar una part mínima de locals per garantir el manteniment del teixit empresarial. Entre els riscos identificats hi ha la reducció d'espais públics o compartits i la pèrdua d'espais comercials, que també són importants per a la vida del poble.

Limitar els habitatges turístics

La conversa va girar entorn de la necessitat de limitar l'habitatge turístic i responsabilitzar-ne els propietaris. Es va parlar de limitar el nombre de places turístiques i de regular millor les llicències.

La preocupació de fons és que l'ús turístic dels habitatges redueix les possibilitats d'accés a l'habitatge per a la població resident i altera l'equilibri del poble. La proposta apunta cap a una major regulació i control de l'activitat turística vinculada als habitatges.

Limitar les places turístiques als hotels

La conversa va plantejar que les places turístiques s'haurien de concentrar als hotels i no als habitatges. Es va proposar establir normativa per evitar noves estades turístiques en habitatges a Banyalbufar.

També es va reclamar més control i vigilància sobre els lloguers turístics il·legals. La proposta s'inscriu en una preocupació més àmplia sobre l'accés a l'habitatge, la pèrdua de població resident i l'equilibri entre activitat turística i vida de poble.

Comunitat

Teixit associatiu

La conversa va recuperar la importància que havia tingut el teixit associatiu al poble i es va preguntar què necessitava per funcionar. Es varen identificar diversos elements: lideratge, mitjans, un local, recursos econòmics, espais per col·laborar i un Ajuntament capaç de motivar i coordinar.

Els objectius associats a aquesta proposta són promoure la cultura, reforçar la cohesió del poble, donar servei a la comunitat i afavorir l'autogestió. La principal dificultat identificada és localitzar les persones o agents amb capacitat i disponibilitat per mobilitzar aquest procés.

Accés a serveis

Servei mèdic

La conversa va recollir la necessitat d'ampliar els horaris del servei mèdic al municipi. Es va recordar que hi ha precedents d'una atenció més àmplia, amb servei cinc dies a la setmana, i es va assenyalar que la situació actual no respon prou bé a les necessitats del poble.

Es va remarcar que la població ha augmentat i que aquest creixement inclou tant població infantil com gent gran. Per això, la demanda d'un servei més ampli es vincula a una necessitat real i creixent. També es va mencionar la importància d'incidir en el sistema de cita prèvia.